

קובץ

האור לחיים

שנה חמישית

מאמרים ושיחות
מזן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת עקב תשפ"ב

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
20:44	19:53	* 19:03	
20:41	19:51	19:01	ת"א
20:43	19:53	19:03	חיפה
20:41	19:52	19:02	ב"ש

* לנוהגים 40 דק': 18:43

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: **02-5000455** **058-321-3565**

052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת עקב תשפ"ב

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אחריו" - חומש דברים

1 על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו

פרשה למעשה:

7 מנוחת הנפש וישוב הדעת - מכוח השבת

13 הן יראת ה' היא חכמה

21 מבט אמיתי על יראת השם

23 השמחה האמיתית

על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו

פִּי עַל כָּל מוֹצֵא פִּי ה' יִחְיֶה הָאָדָם (דברים ג, ט).

ושיקול דעתו, אלא אך ורק כפי רצון ה' - "שיהיו חפצים באשר יחפוץ ה'".

גם כשאדם טועה בדרכו, או שאינו מקבל את מבקשו - אל יתעצב אל לבו, אלא יאמר לעצמו: 'אני חפץ באשר יחפוץ ה'". ואם מן השמים סובבו אותו למקום אחר - זהו רצון ה', ויקבלו באהבה וברצון.

רבי שלמה זלמן ליפשיץ זצ"ל, בעל ה"חמדת שלמה", כהן כרבה של ורשה לפני כמאתים שנה. באותה תקופה היה גיל הנישואין מוקדם

בפרשת בהעלותך אומרת התורה כי מסעי בני ישראל לא נעשו לפי רצונם, אלא לפי הענן ששכן על המשכן - "עַל פִּי ה' יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל פִּי ה' יִחְנוּ" (במדבר ט, יח). מהפרשה הזו לומד ה"אור החיים" הקדוש שהאריך הכתוב כדי "ללמד שבחן של ישראל שהיו חפצים באשר יחפוץ ה'".

"אדם סבור לתומו

שהוא נוסע למטרה

מסוימת, אך באמת

הוא נוסע למטרה

אחרת לגמרי, כפי

שהועידו לו מן

השמים"

אדם צריך להפקיע את רצונותיו העצמיים ולשעבד את עצמו ורצונו לרצון ה'.

על כך אומרת התורה: "פִּי עַל כָּל מוֹצֵא

שהבחור ראוי להיות חתנו של רבה
המהלל של ורשה.

השנים יצאו לדרכם, והגיעו לעירו
של הבחור המדובר. פגשו את היהודי
הראשון שנקרה בדרכם ושאלוהו:
"היכן מתגורר בחור פלוני?" השיב
להם: "אם אתם רוצים לראותו, אין
לכם מה לחפשו בביתו. סורו לבית
המדרש, שם הוא ספון כל היום
ושוקד על התורה".

באו לבית המדרש, וראו את הבחור
רכון על תלמודו, ועל השולחן שלפניו
ערמה של ספרים פתוחים. הוא ישב
על מקומו, שקוע בסוגיה, ולא שם
לב לשני האלמונים שנכנסו לבית
המדרש.

הם ניגשו אליו וברכוהו לשלום,
והוא השיב להם במאור פנים. הביטו

מאוד - בסביבות גיל חמש-עשרה.
כשהגיעה בתו של ה"חמדת שלמה"
לפרקה, חפשו לה אביה חתן מובחר,
תלמיד חכם גדול בתורה ובעל מידות
תרומיות.

נודע לו כי בעיר מרוחקת מתגורר
בחור כבן חמש-עשרה, עילוי בתורה
וכליל המעלות. קרא לשנים מתלמידיו
הקרובים, ושלחם לעירו של הבחור,
כדי לתהות על קנקנו ולעמוד מקרוב
על מעלותיו.

ה"חמדת שלמה" סמך על הבנתם ועל
שיקול דעתם, ואמר להם: "אם תגיעו
למסקנה שהבחור ראוי להילקח לחתן
לבתי, אל תתמהמהו, תעשו את
ה'וורת' בביתו". הוא צייד אותם בדמי
נסיעה, במיני מגדנות ובבקבוק יין
לעריכת "לחיים", למקרה שיחליטו

להצלחת בכל העניינים
יהודה חן בן ניסים

שיקחם לעירם, עלו על העגלה ויצאו לדרך. בדרך שוחחו ביניהם על השידוך, והביעו את התפעלותם מגאונותו של החתן. הם לא הסתירו את שמחתם על הזכות הגדולה שנפלה בחלקם להיות שליחים נאמנים לרבם הנערץ, וזכו למצוא לו חתן מהולל שבודאי יסב לו נחת רוח רבה.

כל אותה עת היה מי שהאזין לדיבוריהם. היה זה העגלון שישב בראש העגלה, והוליד אותה אל היעד. שאל אותם העגלון: "במי המדובר?" אמרו לו: "בפלוני העילוי", והוסיפו: "דע לך, זו זכות גדולה שיש בעירכם עילוי כזה"

אמר להם העגלון: "אני בטוח שכשהרב שלכם יראה את החתן המהולל, הוא יצטער על הרגע ששלח אתכם לבחור חתן לבתו."

"מה כוונתך?" תמהו השניים.

אמר להם העגלון: "אכן, לבחור המדובר יצא שם של עילוי, על אף

בגמרא הפתוחה, והציצו בסוגיה שבה הוא שקוע, ותכף פתחו עמו בדברי תורה. עד מהרה עמדו על גאונותו המופלאה ועל בקיאותו הנדירה בכל מרחבי הש"ס, כמו כן התרשמו לטובה ממידותיו הטובות ומנעימות מיזגו.

היתה ביניהם תמימות דעים שהבחור שלפניהם הוא כליל המעלות, על כן עליהם למהר להביא את השידוך לידי גמר, שמא יקדמנו אחר.

הלכו לבית אביו וסיפרו לו על מטרת בואם. הם לא היו הראשונים שבאו להציע שידוך לבנו העילוי אשר שמו נודע למרחוק. אולם כששמע האב כי מדובר בבתו של ה"חמדת שלמה", תכף נעתר להצעה, והסכים לסגור את השידוך, ולערוך 'וורט' לאלתר.

וכך היה. האורחים שלפו מאמתחתם את מיני המאפה ואת בקבוק היין, שתו 'לחיים' ונפרדו לשלום. תוך זמן קצר יצאו לדרכם לוורשה כדי לבשר לרבם על השידוך.

הם שכרו את אחד מעגלוני העיירה

שרעפים, והתעלם כליל מדבריהם. הם ניסו שוב להעלות את העניין, אך הרבי אינו מגיב, רק ממלמל בפיו הקדוש: "על פי ה' יסעו בני ישראל ועל פי ה' יחנו".

הם לא ירדו לסוף דעתו של הרבי. עמדו לפניו בחיל וברעדה, ולא הרהיבו עוז בנפשם לשאול אותו לפשר דבריו.

לאחר שעזבו את לובלין, המשיכו בדרכם אל העיר שבה התגורר החתן. הפעם אין הם באים לעמוד מקרוב על גדלותו בתורה, אלא לבחון את חיצוניותו ולהיוכח אם צודק העגלון בדבריו.

הגיעו לעיר, עמדו מחוץ לבית המדרש והמתינו לבחור שיסיים את לימודו וישוב לביתו. בשעת לילה מאוחרת נפתחו שערי בית המדרש, והנה הם רואים את הבחור יוצא מבית המדרש ופוסע לכיוון ביתו. גופו היה כפוף ומעוות, רגליו מעוקלות. אין מה לומר, העגלון צדק בדבריו, הם התפעלו מגאונותו כל כך, עד שנסתמאו עיניהם, ולא חשו לבחון גם

שלצערי אין לי יכולת לבדוק זאת. עגלון פשוט אנוכי, לא למדתי ולא שניתי. אך גם אם אין בי הרבה דעת, אבל ברוך ה' יש לי שתי עיניים. אני מכיר את הבחור ההוא, הוא גיבן, וגופו מעוות... ותמה: "הרי אתם פגשתם בו, אני מתפלל עליכם שלא ראיתם זאת בעיניכם".

אמרו לו: "במשך כל הזמן הוא ישב על מקומו, ופיו הפיק מרגליות, לא שמנו לב לצורת גופו".

החליטו לחזור על עקבותיהם, לראות האם כנים דבריו של העגלון. ואם כן, מי יודע, אולי זה מקח טעות, והכל בטל ומבוטל.

בדרך חזרה הם עברו דרך לובלין. בעיר זו התגורר באותם ימים החוזה מלובלין זצ"ל, איש אלוקים קדוש. אמרו השנים: "נכנס אל החוזה מלובלין, ונשאל אותו אודות העניין, נבקש את עצתו ואת ברכתו הקדושה".

נכנסו השנים אל הקודש פנימה, סיפרו ל'חוזה' על שליחותם מטעם רבם ה'חמדת שלמה'. הרבי היה אחוז

כעבור שבוע החליטו להישאר בלובלין ולהצטרף לעדת חסידיו של הרבי הקדוש, 'החווה' מלובלין. הם שיגרו שליחים לוורשה, השליחים סיפרו ל"חמדת שלמה" את כל קורותיהם של שני תלמידיו השוהים בלובלין. בסופו של דבר השידוך התבטל בשל היותו 'מקח טעות'.

ומה קרה לשני התלמידים? לימים נעשו השנים מגדולי תלמידיו של 'החווה' מלובלין, ונודעו בצדקותם ובפרישותם.

באחד הימים, כשנכנסו לקודש פנימה, אמר להם הרבי: "הזוכרים אתם שבאתם אלי וסיפרתם על שליחותכם למצוא שידוך לבתו של ה'חמדת שלמה'? אמרתי לכם את הפסוק: 'עַל פִּי ה' יִסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְעַל פִּי ה' יִחְזְנוּ'. תמהתם לפשר הדבר, ולא

את חיצוניותו. איזה מפח נפש!

השנים עשו את דרכם לעירם, והחליטו כי בדרך ישובו ויכנסו לחווה מלובלין, יספרו לו על קורותיהם, ויבקשו את עצתו. אומנם בפעם הקודמת הוא לא השיבם אלא השיאם לדבר אחר, אך מי יודע, אולי הפעם יזכו לקבל ממנו מענה.

כשהגיעו ללובלין ביקשו להיכנס אל הרבי, אך הרבי היה ספון בחדרו ולא קיבל איש. הם החליטו להישאר בעיר עד שיזכו להיכנס לקודש פנימה. בינתיים הסתופפו בחצר הקודש בלובלין בחברת חסידי הרבי, שהיו בעצמם אנשי מעלה וקדושי עליון. הם התקרבו לחבורה הקדושה, ומיום ליום הרגישו כיצד הם מתעלים ומתרוממים.

למצוא שידוך לבתו של ה'חמדת
שלמה', אולם באמת מן השידוך
הזה לא יצא דבר, אם כן התברר
לכם למפרע שלא זו היתה מטרת
נסיעתכם. ומה היתה המטרה
האמיתית של נסיעתכם, כפי שהועידו
לכם מן השמים?

המטרה האמיתית היתה לסור
ללובלין ולהסתופף בחברת חסידים
אנשי מעלה, לספוג מהם קדושה
ולהתעלות למעלות נשגבות".

"כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם!"

ירדתם לסוף דעתי".

השנים הביטו ברבם בחרדת קודש,
ושתו בצמא את דבריו, המתינו
למוצא פיו, אולי עתה תתברר להם
סוף סוף כוונת דבריו.

המשיך ה'חווה': "דעו לכם, בפסוק
הנ"ל השבתי לכם על דבריכם. אדם
סבור לתומו שהוא נוסע למטרה
מסוימת, אך באמת הוא נוסע למטרה
אחרת לגמרי, כפי שהועידו לו מן
השמים - 'על פי ה' יסעו'. הנה, אתם
סברתם כי מטרת נסיעתכם היתה

לעילוי נשמת

תמר בת רגינה ז"ל

מנוחת הנפש וישוב הדעת - מנוח השבת

בושש לרדת מן ההר, מיד "וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהְרֹן", ואמרו לו: "קום עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לְפָנֵינוּ" (שם, א).

לכן משה מיד עם רדתו מן ההר בפעם השלישית כשסלח הקב"ה על חטא העגל, הקהיל את עם ישראל: "וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֱלֹהֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר צִוָּה ה' לַעֲשׂוֹת אִתְּם. שִׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מְלֶאכֶה וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם קַדְשׁ שַׁבַּת שַׁבְּתוֹן לַה'" (שם, לה, ב).

כנגד "וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהְרֹן" של חטא העגל, בא התיקון של "וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עֵדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". הם נקהלו לחטא של עבודה זרה, כנגד זה הם נקהלו ביום שבת לשמוע את דברי תורתו של משה רבנו המצווה אותם על שבת קודש, אשר היא יסוד האמונה כבורא עולם.

ההתקהלות הזו ביום השבת לא היתה חד פעמית. "אמר הקדוש ברוך הוא: עשה לך קהילות גדולות ודרוש לפניהם ברבים הלכות שבת, כדי שילמדו ממך דורות הבאים להקהיל

וַאֲרֵא וְהָיָה חֲטָאתֶם לָהּ אֱלֹקֵיכֶם עֲשִׂיתֶם לָכֶם עֵגֶל מִסִּכָּה סֶרְתֶּם מֵהָר מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶתְכֶם (דברים ט, טו).

בהר סיני עם ישראל התעלו למדרגה הנשגבה ביותר. הם זכו לקרבת ה' שאין למעלה ממנה - קיבלו את תורת האלוקים, ושמעו את קול ה' קורא: "אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ" (שמות כ, ב). ומרום המעלה - ירדו לדיוטה התחתונה. הערב רב השתלט עליהם, והובילם אל שפל המדרגה - להחליף את ה-"אֲנֹכִי ה' אֱלֹקֶיךָ", ב-"אֱלֹהֵי אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל" (שם, לב, ד).

איך זה קרה?

שורש חטא העגל היה בלבול וטירוף הדעת שהשתלט על ישראל. אילו היו מיושבים בדעתם, ולא נגררים אחר הערב רב, ואחר מעשה שטן שהראה להם את דמות משה שמת, היו ממתנינים למשה, ולא ממהרים להמיר את האלוקים בשור אוכל עשב.

אך בלבול הדעת גרר אותם אל המעשה הנורא, ולאחר שראו כי משה

של שבת קודש.

וישנה עוד מעלה בשבת שיש בה כדי לכפר על חטא העגל. כאמור, שורש חטא העגל היה בלבול וטירוף הדעת שהשתלט על ישראל. וכנגד זה - "יום מנוחה וקדושה לעמך נתת" (תפלת עמידה - מנוחה של שבת).

כל ימות השבוע האדם טרוד במלאכתו, וכיון שבאה שבת - יורדת שלוה לעולם, האדם חש כאילו כל מלאכתו עשויה. "באת שבת - באת מנוחה" (רש"י בראשית ב, ב). ואמרו חז"ל (בראשית רבה י, ט): "מה נברא בו לאחר ששבת - שאנן ונחת, שלוה והשקט".

שבת קודש היא יום של מנוחת הגוף והנפש, יום של ישוב הדעת, ומנוחת הנפש הזאת יש בה תיקון וכפרה לחטא העגל, שהיה חטא של בלבול וטירוף הדעת.

קהילות בכל שבת ושבת, ולכנס בבתי מדרשות ללמוד ולהורות לישראל דברי תורה, איסור והיתר, כדי שיהא שמי הגדול מתקלם בין בני" (ילקו"ש רמז תח).

בחטא העגל נאמר (שמות לב, לד): "וַיְבִיֹם פִּקְדֵי וּפְקֻדֹתַי עֲלֵיָהֶם חֲטָאתָם", ודרשו על כך חז"ל (סנהדרין קב ע"א): "אין לך כל פורענות ופורענות שבאה לעולם, שאין בה מחטא העגל". גם לאחר שהקב"ה אמר למשה "סִלְחֵתִי פְּדֻבְרָךְ", הרושם של חטא העגל עודנו קיים בעולם, ובכל צרה ופורענות שישנה בעולם - מעורב בה קצת מהעונש על חטא העגל.

ואיך מכפרים על כך? על ידי שמתקהלים מדי שבת בשבתו בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ועוסקים בתורה, לומדים הלכות שבת, ודורשים ברבים על קדושתה ומעלתה

לו ביום השבת, כשהיה מתענג בתורה
הקדושה.

מושגי הזמן של השבת שונים לגמרי
מהזמנים של ימות השבוע. בספר
"שערי רחמים" (ח"ג עמוד סימן קצ"ה,
למקובל החסיד רבי חיים שרים זצ"ל) כותב, כי
כל שעה של שבת קודש היא שוות
ערך לשבעה-עשר אלף ריבוא שעות.
שעה אחת שווה למאה שבעים מיליון
שעות רגילות!

משל למה הדבר דומה, חללית
היוצאת לחלל, ברגע שיצאה מחוץ
לאטמוספירה - מהירותה מתגברת
באופן משמעותי, כי שם כוח המשיכה
אינו קיים, והחללית מתקדמת
במהירות עצומה, ללא שום מגבלות!
שבת היא מהסוג הזה של עלייה מהירה
ללא מגבלות של 'כוח המשיכה'.
במשך עשרים וארבע שעות של יום
השבת ניתן להשיג השגות רוחניות
ללא גבול, מכוח התפילות, לימוד
התורה ואמירת פרקי תהלים ביום זה,
ואף על ידי אכילה בקדושה ושירת
זמירות השבת. כל אלו עשויים להביא

השבת היא "יום מנוחה וקדושה".
זו אינה מנוחה גשמית רגילה, אלא
מנוחה רוחנית, מנוחה של קדושה
והתרוממות הרוח - "מנוחת אהבה
ונדבה, מנוחת אמת ואמונה, מנוחת
שלום השקט ובטח".

ב"מזמור שיר ליום השבת" אנו
אומרים (צב, ב): "טוב להודות לה' ולזמר
לשמו עליון". מה פשר ההודאה
המיוחדת ביום השבת?

פירש הרד"ק: "יום השבת הוא טוב
לה' משאר ימי השבוע, כי האדם
פנוי בו מעסקי העולם, ונשמתו זכה
מטרדות הגוף, ומתעסקת בחכמה
ובעבודת האלוקים. וטוב לומר לשמך
עליון, כי הנשמה העליונה תמצא
מקום לשבח לך, שאתה עליון".

יום שבת הוא קודש קודשים. קדושת
השבת מרוממת את האדם למדרגות
נשגבות. התפילות בשבת מרוממות
יותר, הלימוד בשבת מרומם יותר.
מרו רבנו עובדיה יוסף זצ"ל היה אומר,
כי רוב החידושים העמוקים התחדשו

פעם בא רב לדרוש בפני ציבור שאינו שומר שבת והקדיש את דרשתו למעלת השבת אשר היא "יום מנוחה וקדושה". לאחר הדרשה ניגש אחד המשתתפים לרב ואמר לו: "כבוד הרב, אני רוצה מאוד להרגיש את ההרגשה המיוחדת של השבת, אבל איך?"

אמר לו הרב: "הרגשה זו אינה נהיית מאליה. יש לכך 'מתכון' מיוחד. קודם כל תשבות ממלאכה, ואז תמלא את השבת בתוכן רוחני: תפילות בבית כנסת, קידוש, סעודת שבת ולימוד תורה".

כעבור זמן הגיע האדם לרב ואמר לו: "כבוד הרב, פעלתי לפי ה'מתכון' שהרב נתן לי, אבל לצערי, לא הרגשתי את אותה הרגשה מרוממת שהרב הבטיח לי".

אמר לו הרב: אמשול לך משל. היה שף עולמי שהיה מכין מטעמים נפלאים, ממש מעדני מלכים. אנשים שהיו טועמים מהמאכלים שלו, היו 'מלקקים את האצבעות'.

את האדם מדרגות מרוממות שביום חול לא היה משיג!

בתפילת קבלת שבת, אחרי הפיוט "לכה דודי" אומרים את המזמור של יום השבת (תהלים צב): "מְזֻמֹּר שִׁיר לַיּוֹם הַשַּׁבָּת. טוֹב לְהוֹדוֹת לַה' וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֲלֵינוּ. לְהַגִּיד בְּבִקְרַח חֲסִדֶּךָ וְאַמְוֵנֶתְךָ בְּלִילוֹת", ופירש הרד"ק: "טוב להודות לה" - יום השבת הוא טוב לה' משאר ימי השבוע, כי האדם פנוי בו מעסקי העולם ונשמתו זכה מטרדות הגוף, ומתעסקת בחכמה ובעבודת האלקים. וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֲלֵינוּ' - כי הנשמה העליונה תמצא מקום לשבח לך שאתה עליון".

צריך לנצל את יום השבת לרוממות הרוח, בלימוד תורה ובתפילה. גם האכילה והשתייה בשבת אינן פעולות גשמיות רגילות, אלא הן חלק מהתרוממות הנפש של האדם. וכשאדם מקדש את השבת, הוא עצמו מתקדש, ומקדש את העולם כולו בקדושה עליונה.

למחרת החליטה האשה לנסות ולהכין את המעדן. הצטיידה ברשימת המצרכים והתבלינים, ופעלה במדויק לפי ההוראות שנתן לה השף. כשהמאכל היה מוכן הוציאה אותו מהתנור, הגישה אותו בגאווה לבני הבית, והמתינה בקוצר רוח לראות את התגובות. מה רבה היתה אכזבתה, כשבמקום לקצור מהם מחמאות, היא ראתה אותם מעותים את פרצופם.

התקשרה לשף והתאוננה במפח נפש: "איך יתכן? הרי הכנתי את המעדן לפי המתכון המפורט שהבאת לי. כנראה הסתרת ממני איזה פרט חשוב."

אמר לה השף: "חלילה! הבאתי לך את התפריט במלואו, כמות שהוא. האם מילאת את כל ההוראות במדויק, והשתמשת בכל המצרכים והרכיבים שפרטתי?"

אמרה לו: "כן, עקבתי במדויק אחרי הרשימה, והקפדתי לפעול לפי ההוראות - חוץ מדבר אחד, אבל משהו קטן... ברשימת התבלינים ציינת 'פפריקה חריפה'. אך לא הייתה לי 'פפריקה חריפה', במקום זה שמתי

יום אחד הזמין אחד הגבירים את חבריו לארוחה יוקרתית. הוא שכר את שרותיו של השף הנודע, ושילם לו הון רב עבור הכנת המאכלים לארוחה. כל המאכלים שהכין השף היו ערבים וטעימים, אך עלה על כולם מעדן בשר מיוחד, שהפליא את כולם בטעמו המיוחד.

לאחר הארוחה ניגשה אשתו של העשיר אל השף, והחמיאה לו על המאכלים שהכין, ובמיוחד על מעדן הבשר. אמרה לו: "גם אני הייתי רוצה להכין בביתי מעדן כזה. אני יודעת ששפים אינם אוהבים לגלות את המתכונים שלהם, כי הם רוצים לשמור על מעמדם ועל יחודם, אולם אהיה אסירת תודה, אם תואיל לגלות לי את המתכון של מעדן הבשר הערב שהכנת לארוחה".

השף, ברגע של נדיבות, הסכים לגלות את המתכון. הוא פרט לפרטי פרטים את הרכיבים, את הכמויות והמינונים המדויקים, את סוגי התבלינים ואת ההוראות השונות לגבי אופן הבישול וההכנה.

הכי ערב וטעים שבעולם, אך גם הכי רגיש. קדושת השבת נוצרת על פי 'מתכון' מפורט, אך בתנאי שמקפידים לבצעו בשלמות.

הלכות שבת הן כהררים התלויים בשערה (חגיגה י ע"א). ישנם שלושים ותשעה 'תבלינים', שמהם מורכב ה'טעם' הכללי של השבת, ושלושים ותשעת התבלינים עצמם נחלקים לחלקים רבים וזעירים, וכל חלק וחלק משפיע על המרקם של השבת. רק על ידי שמירתן כהילכתן זוכים ל"יום מנוחה וקדושה".

'פפריקה מתוקה'. אבל אני בטוחה שזה לא משמעותי... וחוץ מהפרט הקטן הזה הכל היה במדויק כפי שפרטת, אחד לאחד".

אמר לה השף: "נו, אזמה אתמתפלאות שהתוצאה לא היתה 'מי יודע מה'... הזהרתי אותך מראש, זה מעדן רגיש מאוד, כל שינוי קל שבקלים משפיע על התוצאה, על הטעם המדויק. כשתיבלת אותו בתבלין מתוק במקום בחריף - שנית את המרקם העדין והמיוחד של הטעם".

והנמשל: קדושת השבת היא ה'מעדן'

המלאי מוגבל
נותרו
כרכים בודדים
בלבד

מבצע מיוחד
ארצ' שחר המלאי

כל כרך ב-25 ש"ח בלבד!
* פהכרכים שנשארו במלאי

לפרטים וזמנות: **02-500455**
כמו כן ניתן לרשיג בכניסים ל"שיבת אור החיים"

המבצע עד גמר המלאי

הן יראת ה' היא חכמה

מתרצת הגמרא: "אין, לגבי משה מילתא זוטרתי היא". להמון העם יראת שמים היא עניין קשה להשגה, אבל לאדם גדול כמו משה רבנו יראת שמים היא אכן עניין של מה בכך.

ומוסיפה הגמרא: "משל לאדם שמבקשים ממנו כלי גדול ויש לו - דומה עליו ככלי קטן, קטן ואין לו - דומה עליו ככלי גדול".

משה רבנו היה כולו קדושה וטהרה, כולו דבקות בה' יתברך, היה לו 'כלי גדול', ועבורו יראת שמים היא 'כלי קטן'. לכן כשהוא מדבר על יראת שמים, הוא נוקט לשון "מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שְׂאֵל מֵעַמָּךְ כִּי אִם לִירָאָה".

אולם עדיין יש לתמוה, אילו היה משה מכוון את דבריו לעצמו - ניחא, אולם דבריו נאמרו לעם ישראל - "וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל", ואם כן היה עליו לנקוט לשון שמתאימה לעם ישראל. והרי עבורם יראת שמים היא עניין כבד משקל ומשימה קשה להשגה, ואם כן חוזרת השאלה למקומה, איך אמר להם:

וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שְׂאֵל מֵעַמָּךְ כִּי אִם לִירָאָה אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ לְלַקֵּת בְּכָל דְרָכָיו וְלֹאֲהַבָה אֹתוֹ, וְלַעֲבֹד אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ (דברים י, יב).

משה רבנו אומר לעם ישראל: "מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שְׂאֵל מֵעַמָּךְ". "מה" היא מילת מיעוט, כלומר, מה בסך הכל ה' מבקש ממך? ועל כך הוא ממשיך ואומר: "כִּי אִם לִירָאָה". "כי אם" הוא גם לשון מיעוט. מה בסך הכל הוא דורש ממך? - יראת שמים, לא יותר מזה.

ועל כך תמוהה הגמרא (ברכות לג ע"ב): "אטו יראת שמים מילתא זוטרתי היא?" וכי יראת שמים היא דבר פעוט, הלא "אין לו להקדוש ברוך הוא בבית גנזיו אלא אוצר של יראת שמים"!? אין לך דבר גדול ונכבד יותר מאשר יראת שמים, וככל שהדבר גדול ונכבד יותר - כך הוא קשה להשגה, ואיך יתכן שמשה מתייחס ליראת שמים כדבר של מה בכך?

ביתר קלות. וכיון שהמילדות מסרו נפשן לקנות יראת שמים, כפי שמעיד הפסוק (שמות א, יז): "וַתִּירֶאן הַמַּיִלְדֹת אֶת הָאֱלֹקִים וְלֹא עָשׂוּ פֶּאֶשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהֵן מִלֶּלֶךְ מִצְרַיִם" - נחשבת יראת השמים לגבי משה - בנה של יוכבד המילדת - כ"מילתא זוטרתא".

אנחנו - כולנו - נחשבים לבניו ולתלמידיו של משה. כמה וכמה פעמים הגמרא אומרת "משה! שפיר קאמרת" (שבת קא ע"ב, סכה לט ע"א, ועוד). וממילא קל לנו יותר לזכות ביראת שמים אחרי שמשה רבנו עמל להשיג אותה.

זהו שאומר משה רבנו לעם ישראל: "וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל מָה ה' אֱלֹקֶיךָ שֵׂאֵל מִעֲמֻנָּה כִּי אִם לִירְאָה". אצל משה יראת שמים היא 'מילתא זוטרתא', כי הוא מלא וגדוש יראת שמים, ומתוך

"מָה ה' אֱלֹקֶיךָ שֵׂאֵל מִעֲמֻנָּה כִּי אִם לִירְאָה"?

הביאור בדברי חז"ל אלו שבדורו של משה, כשכולם נמצאים מסביבו - יראת השמים שלו משפיעה על כולם, עד כדי כך שגם הם מתמלאים ממנה. וכדרך שאומר הגר"א על כוס הקידוש, שכאשר היא מתמלאת ועולה על גדותיה - מתמלאות כל הכוסות שמסביבה גם כן.

משה רבנו היה כלי גדול ועצום של יראת שמים, שכל העת נבע ושפע, והתמלא ועלה על גדותיו, ומן השפע הזה "התמלאו" גם הכלים הקטנים שסביבו.

רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל היה אומר, שהורים שעבדו לקנות ולסגל לעצמם מידה טובה - ילדיהם יכולים להשיגה

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

לכל התורה כולה, היא היסוד לעבודת ה' לקיום המצוות ולהליכה בדרכיו. היא כוללת בתוכה את הכל. אם יש יראה - יש הכל.

אומר להם משה רבנו: אם תזכו ליראת ה' - דרככם סלולה להליכה בדרכי ה', לאהבתו ולעבודתו יתברך, מתוך מסירות נפש.

וזהו שאמרו (שבת לא ע"ב): "אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא יראת שמים בלבד. שנאמר (איוב כח, כח): 'הֲאֵין יִרְאַת ה' הִיא חֻקָּהּ'. יראת ה' היא הדבר היחיד שיש לה' בעולם.

ולכאורה, מה עם כל שאר חלקי עבודת התורה וקיום המצוות?
אלא, כאמור, יראת ה' היא השער והמבוא לכל התורה כולה, ואם יש יראה - יש הכל!

אמרו חז"ל (יומא עב ע"ב): "אוי להם לשונאיהן של תלמידי חכמים [בלשון סגי נהור] שעוסקין בתורה, ואין בהן יראת שמים".

שהיא שופעת ועולה על גדותיה, גם אלו המצויים סביבו מושפעים מיראת השמים שלו ומתמלאים מעצמם במידה גדושה של יראה.

אולם עדין קשה, הלא משה רבנו מצוה את ישראל לא רק על יראת ה', אלא מוסיף ומצוה על קיום התורה והמצוות ועל עבודת ה' בכלל - "לִירְאָה אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ, לְלַקֵּחַ כָּל דְּרָכָיו וּלְאַהֲבָה אֹתוֹ, וְלַעֲבֹד אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ". (דברים י' ב')

מלבד יראת ה', הוא מצוה אותם על הליכה בדרכי ה', על אהבת ה', על עבודת ה', והכל מתוך מסירת הלב והנפש - "בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ". עם ישראל מצווים למסור את הנפש לה'!

איך יתכן שעל כל זה נוקט משה רבנו לשון ממעטת ומצמצמת כל כך, ואומר לישראל: מה בסך הכל אני דורש מכם - "מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שְׂאֵל מֵעַמֶּךָ פִּי אִם!"?

אלא, יראת ה' היא השער והמבוא

ומדוע?

על ידי לימוד תורה.

ועל כך מביאה הגמרא שם את דברי רבי ינאי, שהכריז: "חבל על דלית ליה דרתא, ותרעא לדרתא עביד" - חבל על מי שאין לו דירה, הינו יראה, ועושה שער לדירה - הינו תורה. ומפרש רש"י: "שהתורה אינה אלא שער ליכנס בה ליראת שמים".

ולכאורה תמוה, הלא מהמשל שאמרו: "כל אדם שיש בו תורה ואין בו יראת שמים, דומה לגזבר שמסרו לו מפתחות הפנימיות, ומפתחות החיצונות לא מסרו לו" - משמע שיראת שמים היא השער לתורה, ואילו מהמשל של רבי ינאי משמע להפך, שהתורה היא השער החיצוני ליראת שמים, אשר היא הדבר הפנימי.

כיצד הדברים עולים בקנה אחד?

אכן, יראת שמים היא השער שדרכו באים אל התורה, אך בד בבד, הדרך להגיע ליראת שמים היא על ידי התורה.

נמצא שתורה ויראת שמים כרוכות זו

כי "כל אדם שיש בו תורה ואין בו יראת שמים, דומה לגזבר שמסרו לו מפתחות הפנימיות, ומפתחות החיצונות לא מסרו לו. בהי עייל?" (שבת לא ע"א)

יראת שמים היא השער והמבוא לכל עולמו הרוחני של האדם, "זֶה הַשַּׁעַר לְה' צְדִיקִים יָבֵאוּ בו" (תהלים קיח, ט). אם אין לו המפתח של השער החיצוני, מה התועלת בכך שיש לו מפתח לשער הפנימי? איך יכנס לתוך הבית פנימה, אם אין לו המפתח של השער החיצוני?

רש"י (שבת שם) מפרש: "אם ירא שמים הוא - נעשה חרד לשמור ולעשות, ואם לאו - אינו חש לתורתו". אדם למד תורה, הוא יודע מה מותר ומה אסור. אבל מי ערב לו שיקפיד ללכת בדרך התורה, ויזהר שלא לעבור על מצוותיה? אמצעי השמירה היחיד הוא - יראת שמים. בלי יראת שמים, לא יועיל לו כל מה שלמד.

ומהי הדרך להגיע ליראת שמים? -

אתם נמסרים בידו" (קידושין ל ע"ב). וכן מובא שם: "תנא דבי ר' ישמעאל: בני, אם פגע בכך מנוול זה מושכהו לבית המדרש". כותלי בית המדרש הם חומת המגן מפני כל הרוחות הרעות הנושבות בחוץ.

"וְעֵתָהּ יִשְׂרָאֵל מָה ה' אֱלֹקֶיךָ שְׂאֵל מְעַמְּךָ". מהי ההדגשה במילה "וְעֵתָהּ"?

כאשר יהושע בא להילחם ביריחו, הוא ראה מלאך ניצב מולו, וחרבו שלופה בידו, שאלו יהושע: "הֲלֹנּוּ אֶתָּה אִם לְצָרֵינוּ" (יהושע ה, יג).

אמר לו המלאך: "אמש ביטלתם תמיד של בין הערביים, ועכשיו ביטלתם תלמוד תורה" (מגילה ג ע"א). בגלל המלחמה גרמתם לביטול קורבן

בזו, האחת מביאה את רעותה: יראת שמים היא שער לתורה, והתורה היא שער ליראת שמים. ואם אין לו 'דירה' של יראת שמים - לשם מה הוא צריך את השער?

וזהו שמוסיף רש"י בדבריו: "שהתורה אינה אלא שער ליכנס בה ליראת שמים, לכך צריך שתקדים לו יראת שמים". לפני שאתה בונה שער, עליך לבנות את הבית עצמו, כדי שיהיה שימוש ותועלת בשער.

התורה מקרבת את האדם אל בורא עולם, על ידי לימוד התורה האדם מתעלה ומתרומם ודבק בה'. התורה היא תריס ומגן בפני החטא, היא ה'תבלין' כנגד היצר הרע. "כך אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל: בני, בראתי יצר הרע, ובראתי לו תורה תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה - אין

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
זיווג הגון, רפואה שלימה
או להבדיל, לעילוי נשמה
לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

מיד - "וַיֵּלֶן יְהוֹשֻׁעַ בְּלִילָהּ הַהוּא פְּתוּךְ הָעֵמֶק". ותמוה, וכי זו התגובה הראויה לדברי המלאך? המלאך מעמיד את יהושע על חומרת עוון ביטול תורה, ומה עושה יהושע - הולך לישון בתוך העמק?! אלא אומרים חז"ל (מגלה שם): "מלמד שלן בעומקה של הלכה". יהושע בן נון הלין עצמו בעומקה של תורה.

אומנם זו היתה מלחמת מצווה, שבה אין מנוס מלסגור את הגמרא, ולצאת להילחם במבקשי נפשנו, אולם אם המלאך בא וחרבו שלופה בידו, והוא תובע אותם על ביטול תורה - חייבים לשוב ולשקוע בעיון התורה.

מכל מקום, מהדין-ודברים שבין המלאך ליהושע משמע כי המילה "ועֵתָה" רומזת לתורה.

התמיד, וכן גרמתם לביטול תורה. אמר לו יהושע: "על איזה מהם באת?" על מה מקפידים יותר בשמים - על ביטול הקורבנות של אתמול או על ביטול תורה של עכשיו?

אומרים התוספות (שם ד"ה אמש) כי דבר זה רמז יהושע בשאלתו: "הלנו אתה אם לצרינו". "הלנו אתה" - האם באת בגלל ביטול תורה, שנאמר בה: "תִּנְוָה צְוָה לָנוּ" (דברים לג, ד), "אם לצרינו" - או שבאת בגלל ביטול הקורבנות שמגנים עלינו מצרינו.

אמר לו המלאך: "עֵתָה פְּאֵתִי". דהינו, באתי בגלל מה שביטלתם 'עתה' - דהינו ביטול תורה. ולפי הרמז שמובא בתוספות, "עתה" רומז לתורה, שנאמר בה (דברים לא, יט): "וְעֵתָה פְּתוּבוּ לְכֶם אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת".

לרפואת והצלחת

רחל רוחאם בת נרקים

כל שאר ענייני העולם הזה - אין הם תלויים בו, אלא הכל בידי שמים. מן השמים קובעים כיצד יהיו חייו, בריאותו, פרנסתו. לכן, בכל העניינים הגשמיים חבל על המאמץ שלנו, שהרי בין כך ובין כך אין לנו שליטה עליהם. עלינו להתמקד ולהשקיע את כל כוחותינו וזמננו בדבר היחיד שתלוי בנו - ביראת שמים, ובכל מה שמסתעף ממנה: עבודת ה', לימוד תורה, קיום מצוות.

ליראת שמים האדם צריך לדאוג בעצמו, הוא 'מייצר' את היראת שמים בכוחות עצמו. וכפי כמות ואיכות היראת שמים שייצר, כך תהא דרגת היראת שמים שלו.

ואיך 'מייצרים' יראת שמים?

כשם שאי אפשר לבנות בניין בלי מלט ולבנים, כך אי אפשר לייצר יראת שמים בלא לימוד בספרי המוסר. ספרי המוסר הם 'חומרי הבניה' ליצירת יראת שמים, והם היסוד והבסיס לבניין קומתו הרוחנית של האדם.

ולפי זה יש לפרש את הפסוק: "וַעֲתָה יִשְׂרָאֵל מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שִׂאֵל מִעֲמֹךָ". אומר משה לישראל: "וַעֲתָה יִשְׂרָאֵל" - אחרי שזכיתם לקבל תורה, אחרי שנכנסתם בשערי תורה, אתם יכולים להיכנס לבית פנימה - "מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שִׂאֵל מִעֲמֹךָ כִּי אִם לְיִרְאָה אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ".

עוד אומרת הגמרא (ברכות לג ע"ב): "אמר רבי חנינא: הכל בידי שמים - חוץ מיראת שמים", ודבר זה נלמד מן הפסוק: "וַעֲתָה יִשְׂרָאֵל מָה ה' אֱלֹהֶיךָ שִׂאֵל מִעֲמֹךָ כִּי אִם לְיִרְאָה".

מדוע ה' דורש מאיתנו רק יראת שמים? ומה עם שאר ענייני העולם הזה, מדוע הוא לא דורש מאיתנו לעמול עליהם ולהשיגם?

התשובה פשוטה: שייך לדרוש מאדם רק דבר שנתון בידיו. לכן, אם ה' דורש מאיתנו יראת שמים בלבד, משמע שיראת שמים היא הדבר היחיד שתלוי בנו ונתון לשליטתנו. האדם עצמו, הוא בלבד, קובע את היראת שמים שלו.

החיצונית של האדם אלא במעשיו בתוך ד' אמותיו, הרחק מעיני הבריות. מספרת הגמרא (ברכות כה ע"ב): "כשחלה רבן יוחנן בן זכאי נכנסו תלמידיו לבקרו, אמרו לו: רבנו, ברכנו! אמר להם: 'יהי רצון שתהא מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם'. אמרו לו תלמידיו: 'עד כאן?' אמר להם: 'ולוואי! תדעו, כשאדם עובר עברה אומר: שלא יראני אדם'."

כשאדם נמצא בין הבריות, ויודע שמעשיו גלויים לעיניהן, באופן טבעי הוא מדקדק במעשיו, מראה עצמו כירא שמים, ונוהר שלא יראוהו בקלקלתו. אך זו אינה יראת שמים אמיתית!

הקב"ה בוחן כליות ולב, ורואה את מעשי האדם במסתרים - "אִם יִסְתֵּר אֵינִשׁ בְּמִסְתָּרִים וְאֵינִי לֹא אֶרְאֶנּוּ" (ירמיהו כג, כד). ואם אדם נוהר מלחטוא בגלוי, אך חוטא בסתר ואומר: "שלא יראני אדם" - זה ההפך מיראת שמים, הוא ירא מבני אדם, ואינו ירא מבורא עולם. לכן, "אשרי מי שהוא ירא שמים בסתר" (אליהו רבה פרשה יח), הוא ירא

לאחד מחכמי מרוקו, רבי מימון בן עטר זצ"ל, היתה ישיבה ובה תלמידים רבים. בין התלמידים הייתה תורנות לקרוא לפני השינה באחד מספרי המוסר - "פלא יועץ" או "ראשית חכמה".

אחד התלמידים היה קורא בספר, וכולם מקשיבים לו. וכיון שהיו עייפים ומותשים מלימוד התורה של אותו יום, בזה אחר זה היו נרדמים תוך כדי קריאת התלמיד מתוך הספר. אולם למקריא עצמו היה אסור להפסיק את הקריאה עד שראה שכולם נרדמו, עד האחרון שבהם. כך היו נוהגים מדי לילה.

כשנרדמים מתוך מילות קודש של ספרי היראים של גדולי הדורות, אין פלא שכל התלמידים, בלי יוצא מן הכלל צומחים לתלמידי חכמים, גדולים בתורה ובראה.

אם כל מידה נבחנת ונמדדת באמת הפנימית שלה, ולא בפעולה החיצונית גרידא, על אחת כמה וכמה יראת שמים - היא אינה נבחנת בהתנהגות

שנאמר: 'סוף דבר הכל נשמע את האלוקים ירא'."

בספר "מעלות המידות" מפליג בשבח מעלתו של ירא שמים: "כל מי שהוא ירא שמים, הקדוש ברוך הוא מְשַׁבְּעוֹ לעולם הבא מטוב הצפון בבית גנזיו, כענין שנאמר (תהלים לא, ט): 'מה רב טובך אשר צפנת ליראיך'."

ועוד כתב שם, כי מי שהוא ירא שמים - הבריות מתיראין ממנו, כעניין שנאמר (דברים כח, י): "וְיָרְאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִפְּנֵיךָ". כשם שהוא ירא מן המקום, כך הקב"ה מטיל אימתו על הבריות ויראים ממנו.

שמים בסתר כבגלוי, ואין הבדל בין מעשיו בסתר למעשיו בגלוי.

שלמה המלך מסיים את ספר קהלת (יב, יג): "סוֹף דְבַר הַכֹּל נִשְׁמָע אֶת הַאֱלֹקִים יִרְא וְאֶת מְצוֹתָיו שְׁמור כִּי זֶה כָּל הָאָדָם".

גדולה מעלתו של ירא שמים. אמרו חז"ל (ברכות ו ע"ב): "מאי 'כי זה כל האדם'? - אמר הקדוש ברוך הוא: כל העולם כולו לא נברא אלא בשביל זה". וכן אמרו שם: "שקול זה כנגד כל העולם כולו".

ועוד דרשו שם מפסוק זה: "כל אדם שיש בו יראת שמים - דבריו נשמעין,

מבט אמיתי על יראת השם

ירא מעבור את פי ה' אלוקיו מפני העונשים אשר לעברות, אם לגוף ואם לנפש. ואילו יראת הרוממות היא, שהאדם ירחק מן החטאים מפני כבודו הגדול יתברך שמו. "כי איך יקל, או איך יערב ליבו של בשר ודם שפל

כִּי אִם לְיִרְאָה אֶת ה' (דברים י, יב).
ישנם שני מיני יראה, וכפי שהאריך לבאר זאת ה"מסילת ישרים" (פרק כד) - יראת העונש ויראת הרוממות.
יראת העונש, כפשוטה, שאדם

ברחוב ומצא ילד קטן בוכה מושלך בצדי הדרך. התברר שבני בליעל רצחו את אביו ואמו, והם שהשליכו אותו.

האיש ריחם על הילד, אסף אותו לתוך ביתו, גידלו כאחד מבניו, ודאג לכל מחסורו. מובן שבשעת הצורך, כאשר התנהג הילד שלא כראוי, היה האיש מענישו, לעיתים גם ביד קשה.

והנה, אם נשאל את הילד מדוע הוא נמנע מלעשות מעשה מסוים שיכעיס את אביו המאמץ, והוא ישיב שנמנע מפני שהוא מפחד שהלה יכהו מכות נמרצות - בוודאי תחשב תשובה זו טיפשית! וכי רק משום כך עליו להימנע מלעשות מעשים המנוגדים

ונמאס לעשות דבר נגד רצונו של הבורא יתברך ויתעלה שמו".

ובזוהר הקדוש (הקדמה יא ע"ב) כתב, שעיקר היראה שצריך האדם לירא מבוראו היא "בגין דאיהו רב ושלטי, עיקרא ושורשא דכל עלמין, וכולי קמיה כלא חשיבין" - כי הוא האדון והשליט, העיקר והשורש של כל העולם, וכולם לפניו כלא חשובים.

ישנם שעובדים את ה' רק מתוך הפחד מפני צרות וחוליים שבכוחו להביא על האדם, או מפני הגיהנם שהוא יכול להכניסו, אך זו אינה היראה המובחרת.

משל למה הדבר דומה, אדם הלך

המלאי חולב
נותרו
כרכים בודדים
בלבד

מבצע מיוחד
לרצף שני המלאי

כל כרך ב-25 ש"ח בלבד!
* מהכרכים שנשארו בבלאי

לפריטים והזמנות: 02-5000455
כמו כן ניתן לחשיני במניסה לשיבת "אור החיים"

המבצע
עד סוף המלאי

לרצון אביו?

ומכל מקום, צריך שיהיו לכל אדם את שני העמודים הללו: יראת העונש ויראת הרוממות. באהבה לבד לא די! אם אדם היה עובד את ה' רק מתוך אהבתו אליו, יש חשש שבמקרים מסוימים או במצבים מיוחדים, הוא עלול להקל לעצמו. משום כך יש צורך גם ביראה, "בגין דאיהו רב ושליט".

משום כך אומרת המשנה (אבות א, ג) שבד בבד עם הצורך לעבד את ה' מאהבה, צריך ש"יהי מורא שמים עליכם".

הלא האב הזה עושה עמו חסדים גדולים בכל רגע ורגע. הוא זן ומפרנס אותו, דואג לכל מחסורו, מגדלו יום יום, שנים על גבי שנים, מתוך חסד וחמלה מרובים. הסיבה האמיתית שהילד צריך להימנע מלעבור על רצון אביו היא: אהבתו לאביו מיטיבו.

והוא הדין ביחס אלינו: עלינו להימנע מעברות לא משום הפחד מהעונש, אלא משום שאנחנו אוהבים את ה', הזן והמפרנס אותנו בחן, בחסד וברחמים, ודואג לבריאותנו ולכל מחסורנו.

השמחה האמיתית

כי בעצם היותו על המשמרת הוא מונע את כניסתם של בני אדם שאינם הגונים.

כל אחד מאיתנו צריך להיות "שומר" - עלינו לחכות כל רגע ורגע, אימתי יגיע איזה דבר מצווה לדינו. עלינו לעמוד כל הזמן על המשמר, שלא נכשל, חלילה, באיזושהי עברה.

וְשֹׁמְרֵתֶם וְעֹשֵׂי תֵּם אֲתֶם (דברים ז, יב).

מהו "ושמרתם"?

השומר יושב או עומד על משמרתו, ולפעמים נראה שאינו עושה דבר. אבל גם כשהשומר לא עושה שום פעולה, הוא מקבל תשלום על השמירה.

ולמה?

אוכלים באצבעותיהם. והבתיים שלהם עשויים מחמר ומבוץ, וגג של קש מעליהם. יושבים האפריקאים בתוך בקתות, ומסתפקים במועט. חיים בדיעבד. ומה איתך - אתה היית מוכן לחיות ככה?"

"או, לא", הזדעזע האיש, "חס וחלילה!"

"בביתך אתה רוצה שיהיה הכל לכתחילה, נכון?" - המשיך "ה"חפץ חיים" - "חשוב לך לגור בבית נאה, ובו חדרים מרווחים. אתה רוצה לאכול אוכל משובח. על שולחן, עם צלחות ומזלגות. אתה רוצה ללבוש בגדים נקיים ומכובדים, לא כמו האפריקאים ההם באפריקה. אינך מוכן לחיות כמותם, בדיעבד, אבל לקיים מצוות אתה רוצה רק בדיעבד?! ברוחניות אתה מוכן להסתפק במועט?!"

בגשמיות ראוי לאדם להסתפק במועט, אבל ברוחניות צריך לשאוף תמיד להתקדם ולהתעלות. זו התכלית, וזאת השמחה האמיתית.

התורה והמצוות הן השמחה האמיתית, ובהן צריכים להיות נתונים כל מעיניו של האדם. שוטים הם אלו העושים מטפל עיקר, ומעיקר טפל.

מסופר שפעם בא אל ה"חפץ חיים" זצ"ל אדם אחד, שאלו הרב אם הוא קובע עיתים לתורה ומתפלל במניין. אמר לו אותו אדם, שהוא מסתפק במועט, ועושה רק מה שהוא חייב כדי לצאת ידי חובה. הוא קורא קריאת שמע בחטף, רגע לפני סוף הזמן, ומתפלל בדילוגים, וכן בשאר ענייני המצוות.

אמר לו ה"חפץ חיים": "אתה יודע, יש באפריקה אנשים שהולכים כמעט בלא מלבוש. אין להם חולצה, ואפילו לא מכנסיים ראויים לשמש, והם מתהלכים יחפים. גם במאכליהם הם מסתפקים במועט, ואוכלים בשר נא וגרגרי יער. הם אינם משתמשים, כמובן, בצלחות, במזלג ובסכין, אלא

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחה

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמחה סוליקה

לרפואת: רמי בן חנה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ויקאם הי"ו,

ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,

אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,

התנוקה נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איה ז"ל, מרים בת זררה ז"ל,

מוזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,

תמר בת רגינה ז"ל, רחל בת נג'מה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל,

מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל,

יעקב בן ברטה ז"ל, יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה